

Shrnutí

Diplomová práce *Trestný čin v médiích* popisuje významné rozměry vztahu mezi dvěma významnými společenskými fenomény – trestnou činností a médii. Na problematiku se nesoustředí jen z „právního“ hlediska, ale přidává i pohled sociologie, psychologie a především mediálních studií.

Nejprve se zabývá historickým vývojem výzkumu mediálních účinků. Účinky na jedince i společnost nelze přeceňovat, ale naopak ani vyloučit. Tato práce proto analyzuje, jakých forem mohou účinky nabývat, a dokumentuje způsoby, jakými se český právní řád před některými předpokládanými účinky snaží lidi chránit.

Dalším důležitým tématem, který se váže k mediálním účinkům, je reprezentace jednotlivých jevů. Reprezentace trestných činů v médiích je obvykle určitým způsobem odchylná od jejich podoby ze „skutečného“ světa a ovlivňuje to, jak se lidé na „skutečný“ zločin dívají. Například lidem vnucuje představu, že nejčastější trestnou činností je ta násilná, že trestné činy se dějí především mezi vzájemně neznámými osobami atd. Práce se proto zaměřuje i na tzv. zpravodajské hodnoty.

Zbytek práce chronologicky popisuje právní aspekty publikování informací o spáchání trestného činu a o následujícím trestním řízení (přípravném řízení a hlavním líčení). Analyzuje otázku, zda mohou média přesvědčit ke spáchání trestného činu, poskytnout pachateli návod, jak mohou lidé použít média ke spáchání trestné činnosti a jak mohou novináři spáchat trestný čin při výkonu své práce. Následně se zabývá vztahy mezi novináři a oběťmi, pachateli a jejich rodinami a okolím.

Práce poté popisuje právní úpravu toho, jaké informace lze publikovat během přípravného řízení, popisuje uplatňování principu presumpce neviny a hrozbu toho, že sdělovací prostředky extenzivní medializací kauzy ovlivní veřejnost popřípadě i soud tím, že se vyjadřují k vině a trestu.

Poslední část se zabývá hlavním líčením a jeho veřejností. Zkoumá úpravu toho, za jakých podmínek smí do soudní síně při trestním řízení „obyčejní lidé“ i novináři (píšící, rozhlasoví, televizní). Tato část, podobně jako předchozí, nabízí konkrétní případy aplikace vykládaných právních norem.